

Savonlinnan Veden maksut ja taksat 1.1.2024

TL 12.09.2023 § 154

Valmistelija Vesihuoltopäällikkö Esa Hinkkanen, p. 044 417 4800

Selostus Savonlinnan Vesi on määrittänyt vesihuoltoverkoston saneerausvelan 2022. Saneerausvelan laskennassa on otettu huomioon ainoastaan vesihuoltoverkosto (talousvesijohdot, jätevesiviemärit, hulevesiviemärit ja sekavesiviemärit). Laitokset ja jätevesipumppaamot ovat rajattu laskennan ulkopuolelle. Toiminta-alue on jaettu saneerauskustannuksellisesti erihintaisiin alueisiin. Verkoston keskimääräiseksi käyttöiäksi on asetettu 50 vuotta ja tavoitekuntotasoksi 75 %. Saneerausvelkaa on laskennallisesti 47,7 Me. Summa tarkoittaa sitä, että aikavälillä 1950 – 1979 rakennetut verkostot saneerattaisiin täydellisesti. Tätä ei tietenkään voi tehdä hetkessä, vaan verkostoa tulee saneerata vuosittain vähintään 2,73 Me:lla.

Taksat

Saneeraustarpeen kasvaessa pienenevät samaan aikaan talousveden myynti- ja jätevesien käsittelytulot. Vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle (Vesihuoltolaki, 18 §, 1 ja 2 mom.). Perusmaksua korotettiin 35,0 prosenttia ja käyttömaksuja 5,0 prosenttia 1.4.2023 alkaen. Toteutumaennuste vuodelle 2023 on kahden laskutuksen jälkeen sekä perusmaksujen että käyttömaksujen osalta noin 150.000 euroa suurempi (yht. 300.000 e) kuin vuonna 2022.

Ennuste vuoden 2024 osalta on, että talousveden määrällinen myynti jatkaa edelleen laskua (-3,2 % v. 2022 - 2023) ja siten myös käyttömaksutulot vähenevät 175.000 euroa, mikäli taksaa ei koroteta. Samaan aikaan käyttötaloustulot kasvavat. Sähkön kustannusarvio vuodelle 2023 on noin 750.000 euroa. Ennuste sähkökustannuksesta vuodelle 2024 on sama 750.000 euroa.

Myös muiden materiaali- ja ostopalveluiden hinnat ovat kohonneet. Näiden kohdalla pyritään säästämään ja pysymään vuoden 2023 talousarvion luvuissa.

Henkilöstön palkankorotukset kasvavat henkilöstökuluja noin neljä prosenttia vuodelle 2024 (noin 69.000 euroa).

Savonlinnan Veden investointeja ovat lisänneet Varma Vesi -hankkeen toteuttaminen eli Kuhasalmen (3,0 Me) ja Kulennoisharjun (2,8 Me) pohjavedenkäsittelylaitoksien rakentaminen sekä verkostojen voimakkaasti lisääntynyt saneeraaminen. Investoinnit ovat kasvattaneet omaisuuden tasearvoa ja siten tulosta heikentäviä poistoja. Tilinpäätöksessä 2022 poistot olivat 2.125.000 euroa. Vuonna 2023 ne tulevat olemaan 2.776.000 euroa ja 2024 noin 3.179.000 euroa.

Tilinpäätöksessä 2018 oli tasearvo noin 14 Me ja vuonna 2022 jo yli 24 Me. Vuoden 2023 lopussa summa on noin 26,5 Me ja vuoden 2024 jälkeen yli 27 Me. Savonlinnan Vesi tulouttaa kaupungille vuosittain korvausta peruspääomasta 878.000 e. Summa on ollut kiinteä ja sitä on korotettu viimeksi kuntaliitoksien yhteydessä. Vuoden 2018 tasearvosta se on vastannut 6,0 prosenttia. Vuoden 2022 osalta se on ollut 3,7 prosenttia. Vuoden 2023 osalta se tulee olemaan 3,3 prosenttia ja vuoden 2024 lopussa 3,2 prosenttia.

Merkittävin osa vesihuoltolaitoksen tuloista kertyy perusmaksuista ja käyttömaksuista. Vesilaitosyhdistyksen (VVY) julkaisun (Vesihuoltolaitosten maksuja koskevat ohjeet ja suositukset, 2.3.2017) mukaan edellä mainituista tuloista puolet tulisi kertyä perusmaksuista ja toinen puolikas käyttömaksuista. Nykytilassa perusmaksujen osuus käyttö- ja perusmaksutuloista on vesihuoltolaitoksilla yleisesti tasolla 10 - 30 %. Vuonna 2022 perusmaksuja kertyi 870.000 e (13,6 %) ja talous- sekä jäteveden käyttömaksuja 5.525.000 e (86,4 %). Ennuste vuoden 2023 perusmaksujen osalta on 1.020.000 e (15,7 %) ja talous- sekä jäteveden käyttömaksuja 5.500.000 e (84,3 %).

Perusmaksujen osuuden kasvattamisella voidaan turvata vesihuoltolaitoksen talouden hyvää tasoa. Veden kulutuksen kehitys on laskusuuntaista, mikä pienentää käyttömaksutuloja. Periaatteellisenä lähtökohtana maksujen määrittämisessä pidetään sitä, että perusmaksutuloilla katetaan kiinteät kustannukset eli talousvedentuotantolaitoksien ja vesijohtoverkoston ylläpito. Käyttömaksutuloilla katetaan puolestaan muuttuvat kustannukset, kuten talousveden tuotanto ja jakelu sekä jätevedenkäsittely. Perusmaksutuloja kasvattamalla vesihuoltolaitos pystyy paremmin kattamaan kulunsa vähentyneestä vedenkäytöstä huolimatta ja saneeraamaan omaisuuttaan. Laitoksen toiminnasta aiheutuneet ja korvattavat vuotovahingot ovat myös lisääntyneet vesihuoltoverkoston ikääntyessä.

Vähentynyt talousveden kulutus sekä investoinnit ja niistä tehtävät poistot vaativat korottamaan vesihuollon maksuja.

Perusmaksujen ja käyttömaksujen tulokertymän suhdetta tulee edelleen oikaista vaiheittain. Perusmaksujen nykyinen osuus 15,7 prosenttia tulee kasvattaa 20,0 prosenttiin. Tämä saavutetaan korottamalla perusmaksuja 30,0 prosenttia ja tällä saavutetaan 355.000 euron tulonlisäys. Tyypillisen omakotitalon perusmaksu kasvaa tällä korotuksella 63,16 euroa/vuosi (sis. alv. 24 %).

Savonlinnan Veden talousveden käyttömaksu on vuonna 2023 ollut 2,37 e/m³ ja jäteveden 3,22 e/m³ (sis. alv 24 %). Vesilaitosyhdistyksen tutkimusten mukaan vesihuollon kustannukset jakaantuvat talousveden tuotannon ja jätevedenkäsittelyn osalta suhteessa 40/60. Savonlinnan Veden suhdeluku on tällä hetkellä tavoitteessa.

Talousveden ja jäteveden käyttömaksuja tulee korottaa 15,0 prosenttia. Tällä saavutetaan 270.000 euron tulonlisäys. Talousvesikuutiometrin hinta

kasvaa tällä korotuksella 36 senttiä ja jätevesikuutiometri 48 senttiä (sis. alv. 24 %).

Liittymismaksujen korotuksien vaikutus ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävä, joten niiden korottamista ei esitetä.

Perus- ja käyttömaksujen korotuksilla saavutetaan yhteensä 625.000 euron tulonlisäys. Tästä huolimatta tilinpäätösennuste 2024 on 233.000 euroa alijäämäinen.

Oheismateriaalina luottamushenkilöiden cloudmeetingissä olevista asiakirjoista käy selville taksamuutoksien laskennalliset perusteet ja lähialueen vesihuoltolaitoksien perus- ja käyttömaksujen suhteet.

Palvelumaksut

Savonlinnan Veden palvelumaksuja ei esitetä tarkistettavaksi. Nykyiset palvelumaksut on astuneet voimaan 1.4.2023.

Esittelijä	Tekninen johtaja Tikkanen Kari
Päätösehdotus	Lautakunta päättää korottaa 1.1.2024 alkaen Savonlinnan Veden perusmaksua 30 prosenttia ja käyttömaksuja 15 prosenttia, pöytäkirjaliitteen A mukaisesti.
Käsittely	Vesihuoltopäällikkö Esa Hinkkanen selosti asiaa. Jouni Matilainen, Aila Makkosen ja Lea Kokon kannattamana esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun. Käydyn keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi lautakunnan yksimielisesti palauttavan asian uudelleen valmisteluun.
Päätös	Lautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Asia käsitellään ylimääräisessä kokouksessa 18.9.2023.
Toimenpiteet	Savonlinnan Vesi

Puheenjohtaja Lea Kokko poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 18.46. Lautakunta piti tauon klo 18.46-18.51. Puheenjohtajana jatkoi Tero Juuti.

TL 18.09.2023 § 168
942/02.05.00.00/2023

Valmistelija	vesihuoltopäällikkö Esa Hinkkanen, 044 417 4800
Selostus	Savonlinnan Veden vesihuoltoverkoston investointeja poistetaan menojäännöspoistona ja Savonlinnan kaupungin poistoprosentti on 10 %. Tämä tarkoittaa, että 13 vuoden aikana poistetaan investoidun omaisuuden arvosta 75 %. Poistotapa vastaa 10 – 20 vuoden tasapoistoa. Nyt rakennettavien verkostoinvestointien käyttöikä on kuitenkin vähintään 50 vuotta.

Verkostojen menojäännöspoistoprosenttia on tarkoituksenmukaista pienentää kaupunginvaltuuston ohjeistuksen sallimissa rajoissa kymmenestä prosentista seitsemään prosenttiin. Vaihtoehtoisesti poistomenetelmä voidaan muuttaa tasapoistoksi ja poistoajaksi 30 vuotta.

Savonlinnan Vesi on rakentanut kaksi pohjavedenkäsittelylaitosta viimeisten kolmen vuoden aikana. Investoinnit ovat poikkeuksellisia laitousyksikön osalta. Savonlinnan kaupungin käyttämä tasapoisto-aika laitosten osalta on 20 vuotta. Haarukka tehdas- ja tuotantorakennuksille on 20 – 30 vuotta (liite 1 CloudMeeting). Koska laitosinvestoinnit ovat olleet merkittävät (6,5 Me), toteutettu lyhyellä aikavälillä ja laitosten käyttöikä korkea (esimerkiksi Vääräsaaren vesilaitos rakennettu 70-luvun puolivälissä), on tasapoisto-aika tarkoituksenmukaista nostaa 25 vuoteen.

Koneille ja laitteille käytetään menojäännöspoistoa ja poistoprosentti on 15 %. Tähän ei ole tarvetta tehdä muutoksia.

Menojäännöspoistoprosentin ja tasapoiston vertailu on, (liite 2 CloudMeeting) .

Edellä esitetyt menojäännöspoistoprosentin ja tasapoiston muutokset pienentävät poistosummaa parantaen tilinpäätösummasta. Poistojen pienentymisellä on vaikutusta vesihuollon maksuihin. Perusmaksua tulee kuitenkin korottaa 20 prosenttia ja käyttömaksuja viisi prosenttia.

Perusmaksun 20 prosentin korotus merkitsee tyypillisen omakotitalon perusmaksun kasvua 3,50 euroa kuukaudessa (sis. alv. 24 %). Taksat pöytäkirjaliitteessä B.

Lapsivaikutusten arviointi Vesimaksuilla on vaikutusta lapsiperheiden käytettävissä olevaan rahaan. Koska palkansaajien tulokehitys on jäänyt jälkeensä inflaatiovauhdista, kaikki maksujen korotukset ovat pois muusta kulutuksesta. Tämä voi kohdistua lapsiperheissä lasten harrastuksiin tai muihin ei välttämättömiin menoihin, kuten tavaroiden ja palveluiden ostoihin. Tällä voi olla heijastusvaikutuksia seutukunnan yleiseen elinvoimaisuuteen.

Yritysvaikutusten arviointi Asukkaiden talouden tiukentuminen kohoavien elinkustannusten myötä tulee heijastumaan palveluiden ja ei-välttämystarvikkeiden kauppaan. Heijastusvaikutukset tulevat näkymään paikkakunnalla erityisesti palveluyrityksissä.

Esittelijä Tekninen johtaja Tikkanen Kari

Päätösehdotus Lautakunta päättää korottaa Savonlinnan Veden perusmaksua 20 prosenttia ja käyttömaksuja 5 prosenttia.

Lisäksi lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle vesihuoltoverkostojen menojäännöspoistoprosenttia alennettavaksi.

Käsittely Vesihuoltopäällikkö Esa Hinkkanen ja talousjohtaja Tuula Ahvonen selostivat asiaa. Klo 16.30-18.00.

Tekninen johtaja Kari Tikkanen täydensi päätösehdotustaan siten että: "Savonlinnan Veden palvelumaksuja ei esitetä korotettavaksi."

Aila Makkonen Timo Pulkkinen ja Ritva Suomalaisen kannattamana esitti, että:

"Tekninen lautakunta ei päättä korottaa 1.1.2024 alkaen Savonlinnan Veden perusmaksua, eikä käyttömaksuja.

Perusteluina ovat:

Savonlinnan vedellä ei ole tarvetta taksojen ja palvelumaksujen korotukselle. Nykyisillä tuotoilla tullaan kattamaan investoinnit. Savonlinnan veden ei tule kartuttaa kaupungin kassaa 878.000 eurolla, vaan käyttää kyseinen euromäärä korjausvelkaansa.

Savonlinnan kaupungin puolivuosisiraportin 30.6.2023 mukaan, talousarvion ennusteen 2023 tilikauden tulos tulee olemaan ylijäämäinen. Verotuloarvio näyttää useita miljoonia kuluvalta vuodelta ylijäämää. Talous on siis hyvässä kunnossa.

Vesihuoltolaki 18§ 1 ja 2 mom. kehottaa huomioimaan, että maksujen tulee olla kohtuulliset.

Savonlinnassa on puhututtanut veroprosentti, joka on maamme korkeimpia. Veroprosentin laskeminen ei auta heikompiosaisia.

Meidän tulee huomioida taksoissa palvelumaksuissa asukkaiden ja tänne muuttavien hyvinvointi ja maksukyky. Taksojen ja maksujen korotuksilla emme anna asukasmyönteistä kuvaa täällä asuville ja tänne muuttaville. Savonlinnan kaupungin strategiassa nostetaan esille lapset ja lapsiperheet. Meillä pitäisi päätöksiä tehtäessä huomioida Savonlinnan kaupungin strategian kirjaukset.

Tilanne on haastava, sillä kuntalaisen taloudessa vaikuttavat voimakkaasti nouseva ruuan hinta, sekä sähkön ja bensiinin korkeat hinnat. Nyt ei ole aika lisätä kuntalaisten taloudellista taakkaa.

Savonlinnan veden taksojen ja palvelumaksujen korotus tulee ennen kaikkea rasituksena lapsiperheille ja vähävaraisille.

Meidän tulee säilyttää asukkaiden pitovoima ja se ei tule säilymään maksuja ja taksoja korottamalla.

Minusta on edesvastuutonta toimintaa, jos nyt korotamme Savonlinnan Veden maksuja ja taksoja."

Käydyn keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä.

Äänestysesityksen tultua hyväksytyksi annettiin suoritetussa äänestyksessä teknisen johtajan esityksen puolesta 6 jaa-ääntä (Pesonen Teija, Juuti Tero, Herttuainen Anne, Leinonen Janne, Kokko Lea, Matilainen Jouni) ja Aila Makkosen esityksen puolesta 4 ei-ääntä (Makkonen Aila, Pulkinen Timo, Suomalainen Ritva, Laitinen Pekka J.)

Päätös

Lautakunta päätti äänin 6-4 hyväksyä teknisen johtajan kokouksessa täydentämän esityksen.

Aila Makkonen jätti pöytäkirjaan eriävän mielipiteen:

"Tekninen lautakunta teki uudelleen valmistelu päätöksen edellisessä 12.9.2023 pidetyssä kokouksessaan vesimaksujen ja taksojen osalta sekä Savonlinnan kaupungin poistoprosentin muuttamiseksi.

En hyväksy lautakunnan tekemää päätöstä korotuksista."

Timo Pulkkinen ja Ritva Suomalainen jättivät pöytäkirjaan eriävän mielipiteen.

Toimenpiteet

Savonlinnan Vesi
Kaupunginhallitus/valtuusto